

з 11.05.1937–19.06.1937 р. — нач. УНКВС по Далекосхідному краю, Заарештований, засуджений до ВМП.

² В оглядовій записці слідчого УКДБ по Запорізькій області Акимова по архівно-кримінальній справі економіста-плановика Карагандинського «Маслопрому» С. Є. Кузьменка вказувалося, що у 1937 р. він був повторно засуджений за «шкідницьку діяльність в сільському господарстві»: «Секретно. Обзорная справка по архивно-следственному делу № 2730 по обвинению Кузьменко Семена Евдокимовича, 1885 года рождения, уроженца села Вьюнище Сосницкого района Черниговской губернии, до ареста работавшего экономистом-плановиком в “Маслопроме”, проживавшего в г. Караганде и других, в количестве 4-х человек. Кузьменко и другие привлеченные по делу лица, арестованные в январе 1937 года Управлением НКВД по Карагандинской области за вредительскую деятельность в сельском хозяйстве. Дело рассматривалось 1 августа 1937 года спецколлегией Карагандинского областного суда, который признал Кузьменко виновным в том, что он входил в контрреволюционную организацию, созданную привлеченным, поэтому же делу Карамиским Николаем Павловичем. Являясь участником организации, Кузьменко поводил вредительскую деятельность в животноводстве: распространял инфекционные заболевания скота, искусственно создавал условия гибели молодняка и падежа скота, то есть совершил преступления, предусмотрены ст.ст. 58-7, 58-1 УК РСФСР и был осужден на 10 лет лишения свободы. Судебная коллегия по уголовным делам Верховного суда СССР, своим определением № 328/42п от 9 мая 1942 года, отменила приговор Карагандинского областного суда от 1–2 августа 1937 года в отношении Кузьменко Семена Евдокимовича и других. И квалифицировала совершенные ими преступления по ст. 1 УК РСФСР, определив им меру наказания 3 года лишения свободы каждому. Архивно-следственное дело № 2790 находится на хранении в УАО УКГБ по Карагандинской области. Следователь УКГБ при СМ УССР по Запорожской области старший лейтенант Акимов. 10 января 1957 г.» *Див.: ЦДАГО України, ф. 263, оп. 1, спр. 51894фп, т. 45, арк. 178–178зв.*

Подібна ситуація була цілком типовою для «великого терору» 1937–1938 рр. Оперативні накази НКВС СРСР передбачали повторні арешти осіб, які вже відбули покарання за чергові, здебільшого, «міфічні злочини».

³ Після затвердження В. Балицьким, 5 червня 1931 р. обвинувального вироку, рішенням Судової трійки при Колегії ДПУ УСРР від 14 липня 1931 р. були розглянуті справи Одеського оперативного сектора на професорів А. А. Бичихіна, А. А. Сапегіна. Їх звільнили з-під варті і справи припинили. Умовні терміни покарання були винесені 8 науковим співробітникам Одеської дослідної сільськогосподарської станції. По Дніпропетровському сектору ДПУ УСРР — агронома Л. І. Лангомера звільнили з-під варті і справу проти нього припинили; агрономів: І. Д. Богара, М. І. Малова засудили умовно до 3-х років концтаборів кожного. Т. Є. Стасовського і С. Т. Цюрютина позбавили волі з відбуттям покарання у місцевому ВТТ (першого — строком на 3 роки, другого — на 5 років). По Сумському оперативному сектору було звільнено 14 осіб за відсутністю достатньої кількості доказів для притягнення до кримінальної відповідальності. П'ятьох осіб, що проходили

по справі УНЦ і їхня контрреволюційна діяльність була в достатній мірі не доведена, виділили в окреме діловодство (*див. док. № 23; т. 14, арк. 150–157*).

⁴ **Люшков Генріх Соломонович** (1900–1945) — комісар Державної безпеки 3-го рангу (1935 р.). Народився в родині кравця, єврей, закінчив 6-ти класне училище (1908–1915 рр.), вечірні загальноосвітні курси у 1916 р., у 1919 р. — одномісячні Центральні військово-політичні курси Наркомвійська України у м. Києві, у 1920 р. — Гуманітарно-суспільний інститут. Брав участь у революційних подіях 1917–1918 рр., перебував на підпільній роботі 1918–1919 рр. в Одесі. У 1919–1920 рр. — служив в РСЧА — рядовим, політ. працівником, секретарем, політ. відділах 14 Армії, Ударної окремої бригади, 2-ї бригади, 57 стрілецької дивізії. В органах ВНК–ОДПУ–НКВС працював з 1920 р., обіймав низку посад: був уповноваженим з військових справ Тираспольської НК, зав. інформацією реєстраційної частини Одеської губчека, пом. нач. оргвідділу, т. в. о. нач. адміністративно-організаційного відділу Одеської губчека. Впродовж 1922–1923 рр. працював у Подільському губвідділі ДПУ, Каменець-Подільському прикордонному загоні ДПУ, нач. Проскурівського окружного відділу ДПУ. З 07.10.1925 р. обіймав посаду нач. Інформаційного відділу ДПУ УСРР, з 03.05.1930 р. — нач. таємного відділу, з 23.04.1931 р. — нач. СПВ ДПУ УСРР. З 17.08.1931 р. — нач. 2-го відділення СПВ ОДПУ СРСР, з 10.07.1934 по 29.08.1936 рр. — заступник нач. СПВ ГУДБ НКВС СРСР. З 29 серпня 1936 р. переведений начальником УНКВС Азово-Чорноморського краю, де працює до 31.07.1937 р., після цього до 13.06.1938 р. перебував на посаді нач. УНКВС СРСР Далекосхідного краю. Отримавши виклик до Москви, 13.06.1938 р. перейшов кордон з Маньчжурією, здався японцям і того ж дня виступив з серією газетних інтерв'ю про сталінський терор. З 1938 р. працював у м. Токіо у «Бюро вивчення Східної Азії» при Генштабі японської армії, радником 2-го відділу штабу Квантунської армії, 07.1945 р. переведений до м. Дайрен, де працював у японській военній місії. 19.08.1945 р. був вбитий начальником місії Такеока Ютака. Таємно кремльований під прізвиськом японського військовослужбовця. Під обвинувальним вироком стоїть лише підпис Г. Люшкова. На першій сторінці документа резолюція голови ГПУ УСРР В. А. Балицького.

№ 28

Витяг з протоколу судового засідання Колегії ОДПУ СРСР по справі української філії «Трудової селянської партії»

12 вересня 1931 р.

СЛУШАЛИ:

ПОСТАНОВИЛИ:

Заключить в концлагерь сроком на 10 лет, считая срок:

Доленко Илью Ильича

с 29.09.1930 г.

Стройникова Павла Илларионовича

с 24.10.1930 г.

Войникова Александра Петровича	с 23.10.1930 г.
Друзенко Николая Гавриловича	с 23.02.1931 г.
Сазанова Виктора Ивановича	с 09.12.1930 г.
Лещенко Прокопа Ивановича	с 22.10.1930 г.
Дмитраченко Нила Яковлевича	с 25.10.1930 г.
Крапивницкого Еремея Матвеевича	с 17.12.1930 г.
Лазоренко Алексея Петровича	с 15.10.1930 г.
Чернявского Степана Дмитриевича	с 13.12.1930 г.
Михайлова Михаила Петровича	с 05.08.1930 г.
Дорошева Михаила Яковлевича	с 27.10.1930 г.
Корсунь Николая Дмитриевича	с 19.10.1930 г.
Максимова Василия Максимовича	с 12.03.1931 г.
Ризположенского Михаила Рафаиловича	с 06.03.1931 г.
Малинина Степана Георгиевича	с 07.02.1931 г.
Кумова Петра Михайловича по совокупности с прежними приговорами	с 05.02.1931 г.
ЗаклЮчить в концлагерь сроком на 5 лет, считая срок:	
Дидусенко Андрея Федоровича	с 13.10.1930 г.
Добровольского Николая Михайловича	с 24.10.1930 г.
Вербецкого Константина Лукича	с 24.10.1930 г.
Зязин Петра Яковлевича	с 15.03.1930 г.
Гладких Михаила Федоровича	с 23.10.1930 г.
Голубинского Степана Карповича	с 10.01.1931 г.
Заворотного Петра Григоровича	с 15.10.1930 г.
Дзисько Александра Тимофеевича	с 27.09.1930 г.
Ломана Михаила Яковлевича	с 15.10.1930 г.
Тищенко Филиппа Дмитриевича	с 25.10.1930 г.
Василенко Деонида Аверьяновича	с 19.03.1931 г.
Федько Василия Ивановича	с 25.10.1930 г.
Дугнистого Афанасия Иосифовича	с 25.10.1930 г.
Здориченко Якова Федоровича	с 24.10.1930 г.
Селегенов Константина Александровича	с 20.10.1930 г.
Подкуймуха Ефима Павловича	с 05.11.1930 г.

Гаксонского Павла Митрофановича	с 25.11.1930 г.
Жигаловского Николая Ивановича	с 25.12.1930 г.
Павелко Арфея Михайловича	с 29.12.1930 г.
Бондина Антона Сергеевича	с 20.12.1930 г.
Ерохина Григория Александровича	с 09.08.1930 г.
Якубовича Арсения Гавриловича	с 01.12.1930 г.
Катаева Василия Михайловича	с 20.10.1930 г.
Перовского Глеба Васильевича	с 07.02.1931 г.
Радостовца Константина Павловича	с 10.03.1931 г.
Копылова Георгия Мироновича	с 08.02.1931 г.
Черняева Дмитрия Куприяновича	с 26.02.1931 г.
Суменко Павла Кондратьевича	с 25.02.1931 г.
Гаврилова Алексея Федоровича	с 26.02.1931 г.
Добижу Ивана Александровича	с 15.12.1931 г.
Свириденко Петра Ивановича	с 24.02.1931 г.
Путий Семена Артемовича	с 31.03.1931 г.
Чудновец Ивана Даниловича	с 24.03.1931 г.
Бутенко Аверьяна Ивановича	с 24.03.1931 г.
Плохой Родиона Никитича	с 06.03.1931 г.
Квитку Петра Тимофеевича	с 25.02.1931 г.
Тарновского Дмитрия Илларионовича	с 09.03.1931 г.

Короткова Ивана Павловича — заключить в концлагерь сроком на 5 лет, с заменой высылкой в г. Самару на тот же срок, считая срок с 28.09.1930 г.

Жукова Георгия Ивановича — заключить в концлагерь сроком на 5 лет, с заменой высылкой через ППОГПУ в Северный край, на тот же срок, считая срок с 10.03.1931 г.

Бражника Петра Андреевича — заключить в концлагерь сроком на 5 лет, с заменой высылкой через ППОГПУ в Северный край, на тот же срок, считая срок с 02.11.1930 г.

Краузе Владимира Юрьевича — заключить в концлагерь сроком на 5 лет, с заменой высылкой через ППОГПУ в Казахстан на тот же срок, считая срок с 04.03.1931 г.

Славова Семена Федоровича — заключить в концлагерь сроком на 5 лет, с заменой высылкой через ППОГПУ в Казахстан на тот же срок, считая срок с 29.10.1930 г.

Фомичева Ивана Митрофановича — заключить в концлагерь сроком на 5 лет, с заменой высылкой через ППОГПУ в Сибирь на тот же срок, считая срок с 21.10.1930 г.

Коль Владимира Карловича — заключить в концлагерь сроком на 5 лет, с заменой высылкой через ППОГПУ в Сибирь на тот же срок, считая срок с 16. 11. 1930 г.

Миклашевского Федора Федоровича — заключить в концлагерь сроком на 5 лет, с заменой высылкой через ППОГПУ в Сибирь на тот же срок, считая срок с 18.12.1930 г.

Курносова Алексея Михайловича — заключить в концлагерь сроком на 5 лет, с заменой высылкой через ППОГПУ на Урал на тот же срок, считая срок с 18.01.1931 г.

Заключить в концлагерь сроком на 3 года, считая срок:

Кузменко Семена Евдокимовича	с 07.03.1931 г.
Новицкого Александра Игнатъевича	с 10.01.1931 г.
Александрова Ивана Осиповича	с 07.02.1930 г.
Полякова Василия Архиповича	с 23. 03.1931 г.
Якименко Феофана Ивановича	с 26. 03.1931 г.
Чабана Максима Трофимовича	с 12.03.1931 г.
Литвиненко Алексея Михайловича	с 14. 02.1931 г.
Кота Прокофия Евгеньевича	с 25.02.1931 г.
Щербакова Павла Владимировича	с 08. 03.1931 г.
Дулова Ивана Гавриловича — заключить в концлагерь, сроком на 3 года с заменой высылкой через ППОГПУ в Казахстан на тот же срок, считая срок с 3.10.1930 г.	

Выслать через ППОГПУ в Казахстан сроком на три года, считая срок:

Бутова Виктора Васильевича	с 30.10.1930 г.
Парсенюка Николая Андреевича	с 11. 03.1931 г.
Маргацкого Евгения Ефимовича	с 20.10.1930 г.
Пеннера Николая Петровича	с 05.03.1931 г.
Лущинского Виктора Апполинаровича	с 10.02.1931 г.
Вячкелева Михаила Федоровича	с 05.02.1931 г.
Крамарева Ивана Арестовича	с 25.10.1930 г.
Куксенка Гордея Ивановича	с 05.03.1931 г.

Олейника Ивана Андреевича	с 18.12.1930 г.
Гвоздиковского Николая Кондратьевича	с 15.01.1931 г.
Афендикова Константина Григорьевича	с 17.10.1930 г.
Виноградова Дионисия Михайловича	с 30.03.1931 г.
Напорка Николая Емельяновича	с 10.02.1931 г.
Андриенко Ивана Петровича	с 06.03.1931 г.
Седлецкого Алексея Алексеевича	с 25.10.1930 г.

Выслать через ППОГПУ в Сев(ерный) край сроком на 3 года, считая срок:

Белоцерковца Сергея Михайловича	с 25.10.1930 г.
Бородыню Ивана Порфириновича	с 17.10.1930 г.
Пелехова Валерьяна Петровича	с 04.02.1931 г.
Лагутина Сергея Степановича	с 09.03.1931 г.
Пилипенко Леонтия Евстафьевича	с 19.03.1931 г.
Мельникова Василия Александровича	с 20.02.1931 г.
Корсунского Александра Михайловича	с 20.03.1931 г.
Попова Андрея Григорьевича	с 25.02.1931 г.
Верницкого Евгения Петровича	с 09.03.1931 г.
Макарова Георгия Владимировича	с 26.02.1931 г.
Ульянова Кузьму Даниловича	с 26.02.1931 г.
Шумова Александра Ивановича	с 26.02.1931 г.
Волосатого Аникия Осиповича	с 25.02.1931 г.
Плохой Феофана Никитича	с 03.03.1931 г.
Величко Михаила Андреевича	с 26.02.1931 г.
Чабана Онуфрия Андреевича	с 11.03.1931 г.
Долина Ивана Андреевича	с 26.02.1931 г.
Воронина Никиту Константиновича	с 17.03.1931 г.
Михайличенко Евтихия Пантелеймоновича	с 6.03.1931 г.
Белого Петра Ивановича	с 24.02.1931 г.
Ганжу Феодосия Филипповича	с 25.10.1930 г.

Выслать через ППОГПУ в Восточную Сибирь сроком на 3 года, считая срок:

Боярского Станислава Францевича	с 04.03.1931 г.
Иванова Ивана Ивановича	с 17.02.1931 г.
Хохлова Павла Илларионовича	с 28.03.1931 г.

Левена Давида Петровича с 20.03.1931 г.
Сильвестрову Анастасию Григорьевну — выслать в г. Уфу
сроком на 3 года считая срок с 24.10.1930 г.

Выслать через ППОГПУ на Урал,
сроком на 3 года, считая срок:

Сазонова Алексея Тимофеевича с 25.10.1930 г.
Киселева Александра Ивановича с 08.02.1931 г.
Торского Антона Федоровича с 27.02.1931 г.
Терещенко Дмитрия Емельяновича с 16.03.1931 г.

Выслать через ППОГПУ в Западную Сибирь,
сроком на 3 года, считая срок:

Гасконского Алексея Митрофановича с 12.10.1930 г.
Яковец Даниила Игнатьевича с 11.12.1930 г.
Коломиец Василия Ивановича с 13.10.1930 г.
Шаповалова Лукьяна Николаевича с 03.02.1931 г.
Василенко Марию Иосифовну с 09.04.1931 г.
Скопина Николая Александровича с 17.10.1930 г.
Чуркина Сергея Владимировича с 18.01.1931 г.
Полякова Якова Архиповича с 17.10.1930 г.
Проценко Александра Емельяновича с 26.02.1931 г.
Евсеева Николая Григорьевича с 19.03.1931 г.

Выслать через ППОГПУ в Среднюю Азию,
сроком на 3 года, считая срок:

Лунева Василия Сергеевича с 06.03.1931 г.
Грека Парфентия Григорьевича с 19.02.1931 г.

Лишить права проживания в 12 [населенных] пунктах
сроком на 3 года, считая срок:

Литвиненка Петра Георгиевича (Юрьевича) с 14.02.1931 г.
Бешлык Василия Васильевича с 29.07.1931 г.
Попова Василия Андреевича с 19.02.1931 г.
Попова Алексея Васильевича с 22.02.1931 г.
Иванова Дмитрия Григорьевича с 18.01.1931 г.
Вовчука-Марчука Акима Андреевича с 26.10.1930 г.

Вовк Ивана Авраамовича с 25.10.1930 г.
Орлов Исаак Михайлович с 18.11.1930 г.
Головатинського Маркеллина Григорьевича с 17.10.1930 г.
Дувина Сергея Евгеньевича с 30.10.1930 г.
Легкий Леонид Степанович с 07.12.1931 г.
Добрый Исаака Борисовича с 08.03.1931 г.
Дмитрощенко Семена Васильевича с 09.03.1931 г.¹

Секретарь Коллегии ОГПУ [підпис не розбірливий]

**ЦДАГО України, ф. 263, оп. 1, спр. 51894фп, т. 37, арк. 121–128.
Незасвідчена копія. Машинописний відбиток.**

¹ Надії заарештованих на розгляд справи в судовому порядку не справилися. Після закінчення слідства їх відправили відбувати покарання, а про винесені їм Колегією ОДПУ СРСР вирoki вони довідалися чи на пересильних пунктах, чи прибувши до місця відбуття покарання. Відповідно, що багато з них стали оскаржувати покарання взагалі і строки його зокрема. Документи справи дають можливість скласти уяву про географію місць покарання засуджених.

Так, 22 вересня 1931 р. відбувати покарання через пересильні пункти м. Архангельська до м. Ухта направили 15 осіб: І. І. Доленко, О. П. Войникова, Н. Я. Дмитраченко, Е. М. Крапивницького, О. П. Лазаренко, С. Д. Чернявського, М. П. Михайлова, М. Д. Корсунь, В. М. Максимова, М. Р. Ризположенського, С. Г. Малініна, В. І. Федько, О. Й. Дугнистий, К. А. Селегенева, П. М. Гасконського.

До м. Акмолінська в розпорядження Казтабу — 19 осіб: М. Г. Друзенко, В. І. Сазонова, П. І. Лещенко, А. Ф. Дідусенко, М. М. Добровольського, К. Л. Вербецького, П. Я. Зязіна, М. Ф. Гладких, О. Т. Дзисько, М. Я. Ломан, Я. Ф. Здориченко, Ю. П. Підкуймуха, А. С. Бондіна, В. М. Катаєва, Д. К. Черняєва, С. Є. Кузьменко, О. І. Новицького, І. О. Александрова, В. А. Полякова.

До м. Кемь з переправленням до Медвежої Гори, відділення «Північтаб» — 22 особи: М. Я. Дорошева, С. К. Голубинського, П. Г. Зворотний, Д. О. Василенка, А. М. Павелко, Г. О. Єрохіна, К. П. Радостовця, Г. М. Копилова, О. Ф. Гаврилова, І. О. Дабіжу, П. І. Свириденко, С. А. Путий, І. Д. Чудновця, А. І. Бутенко, Р. М. Плохий, П. Т. Квітку, Д. І. Тарновського, Ф. І. Якименко, М. Т. Чабан, О. М. Литвиненко, П. Є. Кота, П. В. Щербаківа.

В розпорядження ПП ОДПУ Західно-Сибірського краю (м. Новосибірськ) направили 10 осіб: П. М. Гасконського, Д. Г. Яковець, В. І. Коломїця, Л. М. Шаповала, М. Й. Василенко, М. О. Скопіна, С. В. Чуркіна, Я. А. Полякова, О. О. Полякова, М. Г. Евсєєва.

В розпорядження Котласького Оперсектора ОГПУ направили 23 особи: Г. І. Жукова, П. А. Бражника, С. М. Белоцерковця, І. П. Бородиню, В. П. Пелехова, Ф. П. Ганжу, С. С. Лагутіна, Л. Є. Пилипенка, В. О. Мельникова, О. М. Корсунського, А. Г. Попова, Е. П. Верницького, Г. В. Макарова, С. Є. Кузьменко, О. І. Шумова,

А. О. Волосатого, М. А. Величко, О. А. Чабана, Ф. М. Плохий, І. А. Долину, М. К. Вороніна, Е. П. Михайличенка, П. І. Білого.

До м. Алма-Ата в розпорядження ПП ОДПУ по Казахстану направили 18 осіб: Ю. Краузе, С. Ф. Славова, І. Г. Дулова, В. В. Бутова, М. А. Парсенюка, Е. Ю. Маргацького, М. П. Пеннера, В. А. Луцинського, М. Ф. Вячкелева, О. О. Седлецького, І. А. Крамарева, Г. І. Куксенко, І. А. Олейника, М. К. Гвоздиківського, К. Г. Афендікова, Д. М. Виноградова, М. О. Напорку, І. П. Андрієнко.

До м. Іркутська в розпорядження ПП ОДПУ по Східному Сибіру направили 7 осіб: Ф. Ф. Міклашевського, І. М. Фомічова, В. К. Коля, С. Ф. Боярського, І. І. Іванова, П. І. Хохлова, Д. П. Левена.

13 осіб, залишених в м. Харкові, звільнили від покарання: П. Г. Литвиненка, В. В. Бешлика, В. А. Попова, О. В. Попова, Д. Г. Іванова, А. А. Вовчука-Марчука, І. А. Вовк, І. М. Орлова, М. Г. Головатинського С. Е. Дувіна, Л. С. Легкого, І. Б. Доброго, С. В. Дмитрощенко.

Також місцями відбування покарання були міста Маріїнськ (Сибір), Ташкент (Середня Азія), Уфа, Самара, Усть-Вимськ, Усолъє (Верхньо-Камський округ), м. Новосибірськ та ін. Стасовського, М. І. Малова направили відбувати покарання строком на 3 роки у місцевому ВТТ, Цюрютина — строком на 5 років. *Див.: ЦДАГО України, ф. 263, оп. 1, спр. 51894фп, т. 37, арк. 113–120.*

Звернення та скарги засуджених до вищих державних установ з проханням переглянути несправедливе рішення не припинялися до 1960 р. Так, за матеріалами справи встановлено, що М. І. Жигаловський письмово звертався до вищих органів влади 13 разів, М. Г. Друзенко — 17 разів. Так, за зверненнями безпідставно засуджених по справі «ТКП» Колегією ОДПУ СРСР, Президією ЦВК СРСР, Особливою Народою НКВС СРСР були переглянуті справи і прийняті наступні рішення:

19.02.1932 р. Перовського Г. В. — засудженого до 5 р. концтаборів, міру покарання замінили на вислання до Казахстану на залишений строк;

02.07.1932 р. Жигаловського М. І. — засудженого до 5 р. концтаборів, міру покарання замінили на дострокове умовне звільнення з висланням до Західного Сибіру на залишений строк, яке 10.10.1933 р. замінили на вислання до Казахстану на залишений строк;

07.02.1932 р. Коль В. К. — засудженого до 5 р. концтаборів, покарання відбував у Архангельську, 31.10.1932 р. замінили на вислання до Сибіру на той же строк, а 17.02.1933 р. попередню постанову замінили на звільнення з позбавленням права проживати в 12 населених пунктах і в Уральській області з прикріпленням на той же строк;

19.10.1932 р. Добровольського М. М. і Гладкого М. Ф., засуджених до 5 років концтаборів, достроково звільнили, без права проживання у м. Москві і Московській області;

21.10.1932 р. Короткова І. П. — засудженого до 5 р. концтаборів, вислали в Західну область на залишений строк. Рішення від 21 жовтня 1932 р. було відмінене 22 серпня 1933 р., але залишилася в силі постанова від 21 листопада 1932 р. про вислання до м. Самари на цей же строк;

31.10.1932 р. Войникова О. П. — засудженого до 10 р. концтаборів, достроково звільнили з Ухтпечтабу, а 07.02.1933 р. вислали до Казахстану строком на 5 років;

31.10.1932 р. Виноградова Д. М. — засудженого до 3-х років вислання до Казахстану достроково звільнили, дозволивши вільне проживання на території СРСР;

31.10.1932 р. Пеннера М. П. — засудженого до 3-х р. вислання до Казахстану, звільнили з позбавленням права проживати в Москві, Московській, Ленінградській, Харківській, Київській, Одеській областях і Північно-Краснодарському краю з прикріпленням на залишений строк;

31.10.1932 р. Терещенка Д. О. — засудженого до 3-х років вислання на Урал достроково звільнили, дозволивши вільне проживання на території СРСР;

28.11.1932 р. Крамарева І. О. — засудженого до 3-х років заслання до Казахстану, достроково звільнили від покарання і дозволили вільне проживання по всій території СРСР;

28.11.1932 р. Селегенева К. О. — засудженого до 5 р. концтаборів, строк ув'язнення зменшили до 3-х років;

28.11.1932 р. Седлецького О. О. — засудженого до 5 р. концтаборів звільнили, без права проживання в 12 населених пунктах і в Уральській області з прикріпленням на строк, що залишився, а 15.11.1934 р. — достроково звільнили від покарання;

28.11.1932 р. Єрохіна Г. О. — засудженого до 5 р. концтаборів звільнили, без права проживання в 12 населених пунктах і в Уральській області з прикріпленням на строк, що залишився;

04.07.1933 р. Дугнистого А. Й. — засудженого до 5 років концтаборів, достроково умовно звільнили (кінець строку 15.08.1935 р.);

10.05.1933 р. Дмитраченко Н. Я. — засудженого до 10 р. концтаборів, звільнили без права проживання в 12 населених пунктах і в Уральській області.

04.07.1933 р. Сазонова О. Т. — засудженого до 3 років вислання на Урал, вислали до Казахстану на залишений строк (з 25.10.1930 р.);

02.01.1934 р. Дідусенко А. Ф. — засудженого до 5 р. концтаборів, строк покарання скоротили на 3 місяці. (з 13.10.1930 р.);

15.05.1934 р. Вербецького К. Л. — засудженого до 5 р. концтаборів, покарання відбував в Картабі, достроково звільнили;

15.05.1934 р. Федько В. І. — засудженого до 5 р. концтаборів, покарання відбував в Уліттабі. Строк скоротили до 4-х років. (з 25.10.1930);

13.06.1934 р. Свириденко П. І. — засуджений до 5 р. концтаборів, покарання відбував в ББтабі, залишений строк зарахували умовно і з концтабору звільнили;

13.06.1934 р. Лазоренко О. П. — засуджений до 10 р. концтаборів, покарання відбував у Свертабі, на залишений строк через ПП ГПУ вислали до Північного краю 14.07.1935 р. строк покарання скоротили до 5 р. (з 15.10.1930 р.);

15.01.1935 р. Сазанова В. І. — засудженого до 10 р. концтаборів, достроково звільнили, замінивши висилкою до Казахстану строком на 3 роки. Покарання відбув (звільнився 15.01.1938 р.). 29.07.1944 р. у знятті судимості для отримання наукової пенсії відмовили;

01.11.1935 р. Михайлову М. Н. — засудженому до 10 р. концтаборів, відбував покарання в Ухтпечтабі, строк зменшили на 2 роки (з 05.04.1930 р.);

01.11.1935 р. Друзенко М. Г. — засудженого до 10 р. концтаборів, відбував покарання в Північтабі, строк зменшили на 2 роки (з 23.02.1931);

17.08.1936 р. Максимову В.М. — засудженому до 10 р. концтаборів, строк покарання зменшили на 2 роки (з 12. 03.1931 р.);

07.06.1937 р. Доленко І.І. — засудженого до 10 р. концтаборів, строк покарання зменшили на 1 р. (з 28. 09.1930 р.);

04.03.1940 р. з Фомичеву І.М. — засудженому до 5 р. концтаборів, покарання замінили на вислання до Сибіру, зняли судимість і пов'язані з нею обмеження (з 21.10.1930 р.). Див.: ЦДАГО України, ф. 263, оп. 1, спр. 51894фп, т. 37, арк. 510–515.

№ 29

Заява голови районної спілки мисливців Г. В. Перовського до Верховного Суду СРСР та представнику Генерального Прокурора в ОДПУ СРСР Р. П. Катаньяну про застосування недозволених методів ведення слідства під час розслідування справи «контрреволюційної організації у сільському господарстві»

29 листопада 1931 р.

Верховный Суд СССР
представителю Генерального
Прокурора в ОГПУ СССР
тов. Катаньяну¹

заклученного Харьковського
ДОПРа № 2, корпус № 9, камера № 2
Перовського Глеба Васильевича
жителя с. Васильевки, того же району,
бывшего Запорожского округа

Заявление

25/Х 1931 г. я, со слов старшего конвойного при сдаче прибывшего с Днепропетровска этапа, узнал, что меня Коллегия ГПУ приговорила к 5-и годам заключения в концлагере. Этот приговор вынесен по делу о контрреволюционной организации с. Васильевки Васильевского района. Вместе со мной по этому делу обвинено и приговорено на разные сроки более 30-и человек. Само обвинение в принадлежности к несуществующей контрреволюционной организации, основной обвинительный материал (ложные собственноручные «чистосердечные» признания), и, главное, вся обстановка следствия и методы дознания (физические и нравственные пытки, ложь и прямая провокация) — все это с одной стороны, и с

другой — приговор заставляют меня обратиться к защите Верховной Прокуратуры. Обстоятельства сложились, для всех судившихся по делу о Васильевской контрреволюционной организации особо неблагоприятны, а приговор окончательно способен привести в отчаяние, особенно в связи с судьбой семьи и родных. Фактическая сторона дела Васильевской контрреволюционной организации на основании того, что я сам пережил, видел и слышал — такова: в ночь с 7 на 8 февраля в с. Васильевке, были произведены аресты уполномоченным Днепропетровского сектора тов. Кессе. В ту ночь было арестовано 9 человек, среди них и я, 6 чел. были отправлены в Днепропетровск, я же и еще 2-е были оставлены в Васильеве и допрошены тов. Кессе. На 5–6 день, после того как я закончил писать свою биографию, мне было предъявлено обвинение — участие и руководящая роль в контрреволюционной организации в Васильеве. Подбор арестованных и формулировка обвинения меня сильно удивила и в тоже время успокоила. Я прожил в Васильеве 31 год. За это время я узнал район и меня знал, стар и млад. Такое обстоятельство, как наличие контрреволюционной организации и участие в ней определенных лиц, несомненно, не могло пройти незамеченным и я со всей категоричностью и серьезностью заявил уполномоченному сектора, что обвинение не соответствует действительности. Что я готов отвечать на какие угодно вопросы, но при указанной обстановке обвинения ничего не могу сказать, а тем более писать. До 20-го февраля мой допрос носил характер скорее товарищеской беседы на самые разнообразные темы и в это время ко мне было корректное отношение. Попытка взять меня на испуг, которую сделал начальник РайГПУ тов. Борисенко нисколько меня не смутила, да и сам Борисенко выдержал свою роль не более 10 минут. В ночь с 20-го на 21 февраля, я был препровожден в г. Запорожье, а с 22 заключен в ДОПР. 1 марта я вновь был вызван на допрос. Допрос производил ст[арший] спец[иалист] Друян. С этого момента я сразу почувствовал резкую перемену в обращении — резкость, грубость и просто площадную брань, смешанную с грубой ложью и наговорами на арестованных «васильевцев». Вместе с тем, меня заставили более трех суток сидеть неподвижно на скамье, не давая спать и почти беспрестанно в одиночку и насकोком «обрабатывать», явно стремились, как выражались сами следователи, и физически и нравственно «растоптать», «обезличить», сделать «тряпку». Одновременно